

ÅRSPLAN 2024 – 2026

VELKOMMEN TIL GJERDSVIKA BARNEHAGE

BARNEHAGEÅRET
2024-2026

Innhold

Forord.....	2
Verdigrunnlag.....	3
Formål.....	4
Satsingsområde for Sande kommune	5
Språk.....	5
ASK.....	5
Pals	6
Inkludering.....	6
Medverknad	7
Tilknytning	7
Førskuleklubb	7
Personalet si rolle	8
Foreldresamarbeid	9
Mobbing/ krenking.....	9
Progresjon	9
Samarbeid med andre instansar	10
Overgang barnehage - skule.....	10
Observasjon.....	11
Tema 2024 – 2027	11

Forord

Lov om barnehagar (fra 01.01.2006) regulerer all drift av barnehagar. Rammeplanen er ei forskrift til barnehagelova og stiller krav til innhaldet i barnehagetilbodet. Barnehagens planer byggjer på barnehagelova og rammeplanen, og er barnehagen sin eigen overordna plan for barnehageåret.

Barnehagen sitt innhald skal bygge på eit heilskapleg syn på læring; der omsorg, leik og læring er sentrale delar. I tillegg er sosial og språkleg kompetanse samt sju fagområde viktige delar av barnehagen sitt læringsmiljø. Rammeplanen legg stor vekt på barnehagepersonalets rolle. Planen framhevar også korleis vaksne sine haldningar, kunnskapar og ferdigheiter verkar inn på barnas evne til å møte, forstå og delta aktivt i eit demokratisk samfunn.

Årsplanen skal først og fremst vere eit arbeidsreiskap for personalet, men skal samtidig gi eit bilete av kva slags tilbod vi kan gi barn og foreldre som brukarar av barnehagen, og kva slags verdiar som ligg til grunn for arbeidet vårt.

Vi ser det som viktig at personalet har ein kunnskapsbase og er reflekterte i arbeidet for å gi borna det dei har krav på til ei kvar tid. Til dømes: korleis sjå fellesskapet vs individ? Korleis medverkar ein eittåring til barnehagekvardagen?

Det er viktig at barnehagen har eit reflekterande og utviklande syn på arbeidet med borna. Vi vert aldri utlært. Diskusjonar og drøftingar rundt faglege spørsmål er viktig for at borna skal få eit heilskapleg og godt tilbod i barnehagen.

Vi ynskjer å gi eit godt barnehagetilbod der barn og foreldre står i sentrum for arbeidet.

Nasse Nøff la poten sin på Ole Brumm sin...
"Hva er det?", spurte Ole Brumm.
"Ingenting", sa Nasse Nøff.
"Ville bare vise at jeg er her hvis du trenger meg".

Mangfald og respekt

- Fremje nysgjerrigheit og undring over likskapar og forskjellar.
- Synleggjere det enkelte barn sin plass og verdi i fellesskapet.
- Leggje til rette for kulturmøte og variasjonar.

Likestilling og likeverd

- Alle borna skal ha same moglegheit til å verte sett, høyrte og delta i fellesskapet.
- Barnehagen skal fremje likeverd og likestilling.
- Barnehagen skal motverke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik.

Barn og barndom

- Trivsel, venskap og leik er fundamentalt.
- Barnet sitt beste skal vere gunnleggjande
- Barnet skal møtast med empati og få høve til å utvikle empati.

Demokrati

- Vise respekt for ulikskapar.
- Barnehagen skal fremje demokrati og vere eit inkluderande fellesskap.
- Alle (uavhengig av alder og språk) skal få medverke til innhaldet i barnehagen.

Berekraftig-utvikling

- Borna skal lære å ta vare på seg sjølve, kvarandre og naturen.
- Borna skal få ei forståing for at handlingar i dag har konsekvensar for framtida.

Livsmeistring og helse

- Barnehagen skal fremje livsglede og meistring.
- Barnehagen skal førebyggje krenkingar og mobbing
- Barnehagen skal stimulere rørslegleda og den motoriske utviklinga til borna.
- Barnehagen skal gi eit grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevanar.

Formål

Omsorg er en føresetnad for tryggleik og trivsel og for at ein skal utvikle empati og nestekjærleik.

Leiken skal gi glede, humor, spenning og engasjement og den skal ha ein sentral plass i kvardagen. Leiken skal vere ein arena for utvikling og læring samt sosial og språkleg samhandling.

Danning. Modig, sjølvstendig, deltakande. Forståing for normer og verdier

Læring. Nysgjerrigheit, kreativitet og vitelyst skal anerkjennast. Borna skal få undersøkje, oppdage, forstå samanhengar og få ny innsikt.

Vennskap og fellesskap. Sosial kompetanse er ein føresetnad for å fungere godt i lag med andre og må utviklast i eit sosialt samspel. Kvar og ein skal føle at dei er viktige i fellesskapet.

Kommunikasjon og språk. Bornas kommunikasjon skal støttast og barna skal få medverke, lytte, forstå og skape mening. Alle born skal få god språkstimulering i barnehagen.

Satsingsområde for Sande kommune

Sande kommune har satsingsområde som barnehagane i periodar skal ta eit «djupdykk» i. Målet er at det vi jobbar litt ekstra med over tid, etter kvart skal verte ein naturleg del for personalet å jobbe med, i barnehagen. Ein naturleg del av arbeidet rundt barnet og til det beste for barnet. Vi har hatt satsingsområde som vi har jobba med tidlegare som vi framleis skal ta med oss vidare. Realfag er eit slikt døme. Det skal framleis satsast på realfag i arbeidet rundt borna, men det skal no vere ein naturleg del av arbeidet rundt barna. Det kan vere utfordrande å dra alle satsingane vidare i arbeidet, men dette skal gjenspegle korleis laget rundt barna arbeider.

Dette er viktig for å jobbe etter rammeplanen, lovverk og nasjonale føringar. Barnehagen er ein del av barnas utdanningsløp og det er viktig at barnehagen jobbar slik at barna får ein god start og det dei har krav på og treng i utviklinga si.

Språk

Vi fortsette med satsinga språk, der vi vil ha eit spesielt fokus på språk i barnehagen. Det er frå utdanningsdirektoratet starta ei regional ordning (REKOMP) som skal bidra til:

«at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den er et av flere virkemidler som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet» (udir.no).

Sande kommune har hatt eit samarbeid med Ulstein, Herøy og høgskulen i Volda og vi har fått med oss ein del impulsar i det arbeidet. No skal Sande kommune i lag med høgskulen fortsette dette arbeidet i eiga kommune. Personalet arbeidar med tema språk på plandagar, pedagogisk leiar samlingar, avdelingsmøter og personalmøte.

Korleis legg vi til rette i kvardagen for å få ei god språkutvikling? Vi legg opp til å ha gode samtalar til dømes rundt måltidet, der alle får delta og blir sett. Vi legg vekt på å lesa for borna, gje dei gode leikemiljø og delta som vaksen i leiken. Sette ord på det vi gjer og ser og ta bornas innspel. Vi har tema og musikk samlingar kvar dag og vi brukar ASK (sjå under). Språksprell, snakkepakken og bruk av rim, regler og eventyr går direkte inn i arbeidet rundt barna.

ASK

Alternativ supplerande kommunikasjon (ASK) er eit verktøy i arbeidet med språk og språkutvikling. Dette er utarbeida spesielt for barn som ikkje har eit verbalt språk og treng ytterlegare verktøy i kommunikasjonen sin. Men kan også vere ei støtte i eit verbalt språk.

Sande kommune har valt å satse på bruk av ASK i alle barnehagane inn mot alle barna. Ved å gjere dette gir vi ei støtte til alle barn som til dømes enno ikkje har fått eit verbalt språk (i forhold til alder), dei som har eit anna morsmål enn norsk og ikkje har lært seg det norske

språket ennå, for dei som treng språktrening og for at alle dei andre barna skal få moglegheit til å kommunisere seg i mellom.

ASK består av bilete med ord. Vi bruker desse i forskjellige situasjonar, enkelt bilete av til dømes ein aktivitet, eller der ein skal ha ei rekke av handlingar en skal gjere.

I Gjerdsvika barnehage skal alle dei vaksne gå med «ASK smykke». Dette skal vere tilgjengeleg for borna og dei tilsette, og brukes i situasjonar gjennom dagen. På nokre rom har vi handlingsrekkjer som hjelp til å kommunisere rundt til dømes handvask og påkledning. Vi arbeidar med å vidareutvikle dette.

Pals

PALS (positiv åtferd, støttande læringsmiljø og samhandling) er eit pedagogisk utviklingsarbeid som handlar om å gi gode beskjedar og å ha tydelege forventningar, ros og oppmuntring. Målet er å få til gode system og ordningar slik at det fungerer best mogleg for einskildborn og gruppa. Alle born og vaksne er målgruppa for innsatsen i PALS. Dette er eit utviklingsarbeid som Sande kommune har valt å satse på og som personalet skal arbeide etter.

Overskrifta i Pals er Respekt, ansvar og omsorg. Dette er ord som inneheld mykje. Vi skal ha respekt og omsorg for kvarandre, vaksne-born og born-vaksne og born og vaksne i mellom.

Vi har utarbeidd matriser for korleis vi skal gjennomføre ulike rutinesituasjonar som samlingsstund, måltid og garderobesituasjonen. Vi fokuserte her på forventningar til dei vaksne og til borna. Vi vil i år evaluere desse planane for å sjå om noko bør endrast/klargjerast. Ny kunnskap og utvikling er viktig i arbeidet.

Det er viktig at dei vaksne gir gode beskjedar, (augekontakt, nær, på barnets nivå, korte presise beskjedar på ein vennleg men bestemt måte – ikkje spørje), og å følgje opp det som vert sagt. Vi vil i tillegg ha fokus på å ha ei god leiing av barnegruppa. Vaksenrolla er sentral i palarbeidet og sett krav til korleis dei tilsette i barnehagen arbeider og utviklar seg i rolla.

Respekt, ansvar og omsorg er eit fokus vi skal ha med, gjennom det heilskaplege arbeidet i barnehagen.

Inkludering

Inkludering er ei anna av satsingane i Sande kommune og handlar om at alle skal ha eit trygt, inkluderande og lærande miljø i barnehage og skule. Inkludering handlar om å tilpasse læringsmiljøet til mangfaldet blant barna, og gi alle reell moglegheit til å delta i det faglege og sosiale fellesskapet.

Vi ynskjer at alle skal vere ein del av barnehagen sitt læringsfellesskap. Det inneberer at alle har en oppleving av sosial tilhøyrse, og at det pedagogiske tilbødet er tilpassa den enkelte sitt behov og føresetnadar. Dette slik at alle får moglegheit til menneskeleg og fagleg utvikling. I arbeidet med inkludering nyttar vi blant anna kompetansepakken om

inkluderande praksis ([Kompetansepakke om inkluderende praksis | udir.no](https://www.udir.no/temaer/inkluderende-praksis)) og Mitchells sine ti faktorar i barnehagen (<https://www.statped.no/temaer/inkludering2/david-mitchells-ti-faktorer-i-barnehagen/>).

Fokusområda til kommunen innanfor dette temaet er:

- Språk, kommunikasjon og leseutvikling
- Analyse og kvalitetsutvikling
- Felles forståing for inkluderande praksis
- Lærande profesjonsfellesskap ved bruk av refleksjon som metode

Alle menneskjer treng å vere ein del av eit fellesskap, og sosial tilhøyrse er ei viktig ramme for læring og utvikling både for små og store.»

Medverknad

Alle born skal kunne erfare å få påverke det som skjer i barnehagen, uavhengig av alder, men etter sitt alder- og utviklingsnivå. Barnehagen må observere og fylgje opp dei ulike uttrykka og behova til alle borna. Borna skal ikkje få meir ansvar enn dei er rusta til å ta. Dei minste kan til dømes bruke kroppsspråk og gråt for å seie noko om kva dei vil/ ikkje vil. Det er viktig at dei vaksne er lydhøre og støttande slik at borna kan få fram det dei ynskjer og oppleve å ha ein medverknad.

Tilknytning

Når borna startar i barnehagen er den første tida ei investering for det komande. Alle born er forskjellige men dei treng alle trygge gode relasjonar til dei vaksne i barnehagen. Det å vere trygg på, å få trøyst, og å ha nokon der når dei treng det, er viktig. Dei barnehagetilsette skal «overta» dei føresette sin trygge hamn. Utfordringane kan stå i kø for eit barn som skal starte i barnehagen for fyrste gang, og da er det viktig å ha ei trygg hamn. Det er viktig at den vaksne er sensitiv overfor bornas signal og kan vere der å støtte barnet når det trengs. Når barnet har fått ein trygg tilknytning, med trygge rammer og ei trygg hamn, er barnet klar for å rette fokus utover og er klar for læring.

Førskuleklubb

Det siste året før borna startar på skule har dei ein eigen klubb. Der treffast dei ein gong i veka og har forskjellige aktivitetar, basert på rammeplanen. Dei får også ei eigen «skulebok» (Trampoline) med aktivitetar i. Vi har tilrettelagt for bruk av digitale verktøy. Som til dømes å fotografere, legge dei inn på PC/I pad og skrive ei ut – lage ein collage og liknande. På slutten av året pleier vi å ha ein avslutningstur i lag med dei andre barnehagane i Sande.

Personalet si rolle

Korleis personalet er og korleis dei møter borna, har stor innverknad på korleis dagen til borna vert og kva dei sit igjen med etter ein dag i barnehagen. Å være ein autoritativ vaksen seier noko om korleis vi skal møte borna. Vi skal bygge relasjonar og sette grenser, ein skal være ein varm, men tydeleg vaksen i lag med borna. I Gjerdsvika barnehage jobbar vi for å være autoritative vaksne.

Foreldresamarbeid

Vi er avhengige av et nært samarbeid med foreldra som må byggast på gjensidig tillit, openheit og respekt. Gjensidig informasjon mellom heim og barnehage er viktig for at barna skal få eit best mogleg tilbod. Vi ynskjer at foreldra skal føle seg trygge for at vi ser barna sine behov og at dei skal ha eit aktivt medansvar for barnehagetilbodet. Vi bruker fylgjande samarbeidsformer:

- Dagleg kontakt ved levering og henting
- Foreldresamtaler 1- 2 pr år
- Foreldremøte 1- 2 pr år
- Sosiale arrangement
- Foreldreråd
- Deltaking i samarbeidsutvalet

Mobbing/ krenking

Frå 1 januar 2021 trådde det i kraft ein ny paragraf i barnehagelova.

§ 41.Nulltoleranse og forebyggende arbeid

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna» (Barnehageloven).

Vi ser det som viktig å være tett på og gjere gode observasjonar for å sjå korleis kvart enkelt barn har det i barnehagen. Vi vil i tillegg til Pals bruke nettstaden Livet og sånn, som har ein del førebyggjande materiell, men også reiskap vi kan bruke direkte i konfliktsituasjonar. Her går vi inn på dei forskjellige følelsane og kva vi kan gjere når vi kjenner på dei. Dette vert tilpassa dei ulike aldersgruppene.

Det er her spesielt viktig med tilbakemeldingar frå foreldra dersom barnet fortel noko heime som barnehagen må ta tak i.

Progresjon

Rammeplanen seier at det skal vere ein progresjon av innhaldet i barnehagen gjennom heile barnehagetida. Innhaldet skal leggast til rette for kvart enkelt alderstrinn og utviklingsnivå. I Gjerdsvika barnehage har vi hatt fokus på ulike tema dei siste åra. Mellom anna, realfag, gjenvinning og jordkloden.

Vi har også hatt eit meir heilskapleg tema med fagområda i rammeplanen som arbeidsdokument, samt fokus på korleis personalet skal verte målbevisste og reflekterte medarbeidarar, i samsvar med styringsdokumenta.

Vi ser det som viktig at heile personalet møter barnet der det er til ei kvar tid og stimulerer utviklinga på ein god måte.

Det er viktig at borna får meistringsskjensle i det dei gjer, men også får noko å strekke seg etter.

Samarbeid med andre instansar

Foreldra er vår viktigaste samarbeidspartnar rundt borna. Ved å vere i tett dialog rundt barnets behov, utvikling og trivsel, kan vi finne fram til kva som vil gjere barnehagedagen best mogeleg for kvart enkelt barn.

Vi samarbeider også med Helsestasjon, Pedagogisk psykologisk teneste (PPT), Barneverntenesta, Barne og ungdomspsykiatrisk (BUP). Vi har også ei opplysningsplikt overfor barneverntenesta når det føreligg grunn for alvorleg bekymring for eit barn.

Dersom vi meiner det er behov for å få inn andre instansar rundt eit enkelt barn, vil vi drøfte dette med dykk som foreldre. Vi ynskjer også at de som foreldre skal ta kontakt med barnehagen dersom det er noko som de treng å drøfte.

I Sande kommune skal det vere trygt og godt å vekse opp. Likevel kan det oppstå utfordringar og vanskar som gjer at ikkje alle har det så bra. Derfor arbeider vi med prosjektet BTS - Betre Tverrfagleg Samhandling - i Sande, for å sikre at alle born og unge skal få den hjelpa dei treng (Sande kommune sin hjemmeside).

<https://www.sande-mr.kommune.no/bts-sande/> her kan de finne meir om BTS og korleis det er tenkt at vi skal jobbe rundt dette. Sida er under utarbeiding.

Overgang barnehage - skule

Å slutte i barnehagen og ta til på skulegang er ei spanande tid. Sande kommune har ein felles plan for overgangen,- der det står noko om informasjonsoverføring og fristar for søknadar om ressursar.

Vi ynskjer å gjere overgangen til skule trygg for både borna og dei føresette. Det vert gjennomført foreldreskule for alle «skulestartarforeldre» i Sandei løpet av våren. Det er informasjonsmøte mellom barnehagen og læraren som skal ha 1. klasse, med samtykke frå dei føresette. Gursken skule har førskuledagar for skulestartarane, der alle får møtest i trygge rammer. I Gjerdsvika pleier vi også å ta ein busstur eller to inn til skulen, slik at dei skal verte litt kjend med det å ta buss.

De vil få meir informasjon når det nærmar seg. Vi ynskjer å legge til rette for at det skal verte ein god overgang.

Observasjon

Barnehagen bruker observasjon som metode for å finne nærare ut av borna si utvikling. Vi nyttar ulike skjema som ei støtte i observasjonsarbeidet, ikkje alle kartleggingane blir brukt på alle borna. Desse kartleggingane skal fungere som eit hjelpeverktøy for barnehagen. Det er også eit krav frå PPT å få desse observasjonane når eit barn skal få tilvising dit. Vi ynskjer at den daglege kontakten og observasjonen av borna i det daglege skal stå sentralt, ikkje at standardiserte skjema skal vere det avgjerande for dei ulike borna vi har i barnehagen. Vi ser at dei ulike skjema kan vere eit godt hjelpemiddel i ulike situasjonar.

- TRAS (tidleg registrering av språk)
- Alle med (Konkret observasjonsmateriale som omfattar heile utviklinga)
- Danseskjema
- Mio (matematiske kartleggingar).
- Omgrepskartlegging (året før skulestart)

Vi ynskjer ein tett dialog med foreldra om utviklinga til barnet. Vi veit også at språk og motorisk utvikling/trening heng i hop. Vi vil difor legge til rette for allsidig motorisk trening både ute og inne. Når vi har bekymring eller tankar rundt utviklinga av eit barn vil vi ta det opp med dykk som foreldre. Vi ynskjer også at de tek kontakt ang. tankar de har rundt barna dykkar.

Tema 2024 – 2027

Tema i denne perioden er jordkloden. Jordkloden er eit stort og omfattande tema og vi vil tilpasse tema til dei ulike aldersgruppene. Barna skal ha ein progresjon i teamarbeidet etter kvart som dei vert eldre.

Dei yngste vil ha eit fokus på det som er nære, (meg sjølv, familien min). Det som er rundt oss i bygda vår, naturen og det som lever rundt oss av insekt, dyr og planter. Kva treng dyra og kva får vi av dyra. Korleis tek vi vare på naturen rundt oss? (Vi plukkar opp søppel og kaster det i søppelbøtta, vi er snille med dyr og insekt)

Dei som er litt eldre vil få innsikt i kva som finnast på utsida av bygda vår og landet vårt. Kvar finn vi Noreg på kartet? Kanskje har også borna erfaringar dei kan dra med seg her. Kvar er Noreg i forhold til andre land? Her vil vi dra inn kultur, mangfald, krig/ fred (dei eldste), og berekraft.

Vi har planlagt å ta «reiser» til land og oppleve nye kulturar. Kva slags mat et dei der? og kva slags tradisjonar har dei? Kva treng vi når vi skal reise til eit anna land (flybillett, pass, kle m.m.).

Vi vil sjå på kva som skjer i naturen vår i dei forskjellige årstidene og ta med borna på ei reise gjennom året. Her vil borna ha ein progresjon frå dei minste som set ord på kva farge

blada har og at dei har ramla ned frå treet. Til å snakke om fotosyntesen og kva det gjer med naturen rundt oss, kva er det som gjer at bladet skiftar farge og faller ned frå treet.

Krig og fred	Meg sjølv og andre	Årstider
Kultur	<u>Jordkloden</u>	Mangfald
Bærekraft	Naturen	Landet mitt